

IN HET KORT

Mogelijke dreigingen van (her)opduikende ziekten bij pluimvee in Vlaanderen.

IN DE KIJKER

Opvallende bevindingen in het veld of vanuit de autopsiezaal van DGZ.

IN BEWEGING?

Trends in de programma's en belangrijke ziekten bij pluimvee.

Nr.015

EERSTE SEMESTER 2025

DGZ heeft oog voor pluimvee

Wat zijn de actualiteiten voor pluimvee in Vlaanderen, wat kwam er binnen in de autopsiezaal, hoe evolueren pluimveeziekten?

IN HET KORT

AI (Aviaire influenza): De laatste uitbraak bij pluimvee in ons land dateert van 6 maart 2025. Dit zorgt ervoor dat de Wereldorganisatie voor Diergezondheid (WOAH) op 23 mei 2025 onze ziektevrije status voor vogelgriep erkent. Hierdoor kunnen handelsembargo's door andere landen worden opgeheven en wordt onze export van pluimvee en pluimvee-producten hersteld.

NCD (Newcastle Disease): Ook al worden in Nederland alle commercieel gehouden pluimvee (kippen en kalkoenen), wedstrijdduiven en vogels die meedoen aan tentoonstellingen gevaccineerd tegen NCD, toch komen incidenteel uitbraken met dit virus voor. Dat was het geval op 26 mei, waarbij een uitbraak met NCD werd vastgesteld bij als hobby gehouden duiven in Oldenzaal (provincie Overijssel). Ook in Bulgarije, Malta, Polen en Slovenië werden in de loop van het voorjaar NCD-uitbraken vastgesteld.

IN DE KIJKER

Tussen therapie en toxiciteit: ionoforenvergiftiging bij kalkoenen

In het voorjaar zagen we in onze autopsiezaal een geval van ionoforenintoxicatie bij kalkoenen. Ionoforen zoals monensin, salinomycine en lasalocide zijn coccidiostatica: diergeneeskundige middelen die preventief worden toegevoegd aan pluimveevoer om coccidiose te voorkomen.

Een groep kalkoenen vertoonde kreupelheid, en het sterftepercentage liep op tot wel 10%. Reeds in de anamnese stond een vermoeden van intoxicatie door salinomycine. Tijdens de autopsie op de getroffen dieren stelden onze pathologen een milde marmering van de skeletspieren vast. Daarop werd er histopathologisch onderzoek uitgevoerd waaruit een uitgebreide degeneratie en necrose van de spiercellen bleek, met infiltratie van ontstekingscellen zowel tussen als in de uit elkaar gevallen skeletspiercellen (zie foto volgende pagina). De hartspieren vertoonden geen afwijkingen, noch macroscopisch, noch histologisch. Op basis van de voorgeschiedenis, de autopsieuitslagen en het histopathologisch beeld werd het vermoeden van de anamnese bevestigd: deze kalkoenen waren gestorven aan een ionoforenvergiftiging.

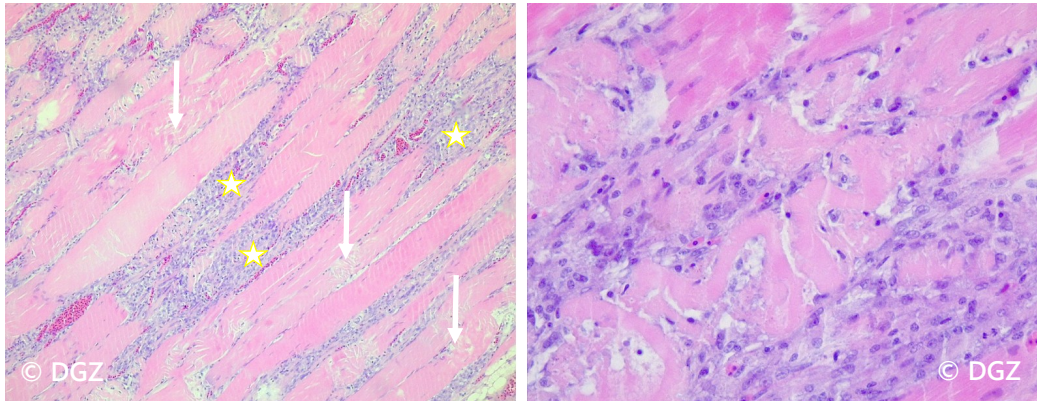
Veescoop? DGZ ondersteunt, ook in opdracht van het FAVV, veehouders en dierenartsen bij de bestrijding, monitoring en preventie van dierziekten.

Deze editie rapporteert over de eerste 6 maanden van 2025.

>> ZIE VOLGENDE PAGINA

IN BEWEGING?

Histologische foto van skeletspier (links): aanwezigheid van uitgebreide infiltratie van ontstekingscellen (ster) tussen de uit elkaar gevallen spiercellen (pijl).

Detailfoto van skeletspier (rechts): aanwezigheid van uitgebreide infiltratie van ontstekingscellen, zowel tussen als in de uit elkaar gevallen spiercellen.

Ionoforen toedienen: kleine marge, groot risico

Ionoforen zijn nuttige middelen tegen coccidiose, maar moeten met grote zorg worden toegepast. Deze middelen zijn immers giftig voor de skeletspieren en de hartspier. De klinische symptomen zijn aspecifiek, en zijn onder andere verminderde groei, algemene (spier)zwakte, verlaagde voederopname, ademhalingsproblemen en zelfs sterfte.

Als ionoforen in een correcte concentratie worden toegediend, veroorzaken ze over het algemeen weinig neveneffecten. De therapeutisch-toxische marge is echter heel nauw, waardoor het risico op overdosering bestaat en intoxicaties kunnen optreden. Nauwkeurige dosering is dus essentieel om vergiftiging te voorkomen.

Een bijkomend risico is de interactie met andere geneesmiddelen. Sommige middelen kunnen de toxische werking van ionoforen versterken, waardoor de plasmaspiegels verhogen met mogelijk fatale gevolgen.

Kippen zijn over het algemeen redelijk tolerant voor ionoforen, zolang de juiste doseringen worden aangehouden. Kalkoenen daarentegen zijn veel gevoeliger.

Programma/ Ziekte	Meting	2024 (jul-dec)	2025 (jan-jun)	Trend
Hygiënogrammen	% dossiers afwijkend van norm bij veehouders	2,4%	2,8%	↑
	% dossiers afwijkend van norm bij broeierijen	0%	0%	-
<i>Mycoplasma gallisepticum</i>	dossiers met positieve resultaten	Agglutinatie: 0	Agglutinatie: 1	↑
	dossiers met positieve resultaten	ELISA: 3	ELISA: 3	-
	dossiers met positieve resultaten	PCR: 0	PCR: 2	↑
NCD	aantal monsters	106 monsters, 1 POS*	24 monsters, 2 POS*	↑
Aviaire influenza (vogelgriep)	aantal monsters	495 monsters, 0 positief	702 monsters, 0 positief	-
Autopsie	dossiers pluimvee	61	52	↓
	stuks pluimvee	259	212	↓
Salmonella serotype	Pluimvee-categorie	Tomen pos in 2024 (jul-dec)***	Tomen pos in 2025 (jan-jun)***	Trend
<i>Salmonella</i> Enteritidis	Fokpluimvee	1	0	↓
	Leghennen	3	5	↑
	Vleeskippen/kalkoenen	3	11	↑
<i>Salmonella</i> Typhimurium	Fokpluimvee	2	0	↓
	Leghennen	0	0	-
	Vleeskippen/kalkoenen	21	9	↓
<i>Salmonella</i> Infantis	Fokpluimvee	0	1	↑
	Leghennen	0	0	-
	Vleeskippen/kalkoenen	21	16	↓
<i>Salmonella</i> Paratyphi B var Java	Fokpluimvee	0	0	-
	Leghennen	0	0	-
	Vleeskippen/kalkoenen	74	24	↓

- : Situatie stabiel.

*: Allemaal lentogene stammen die laag pathogeen zijn

** : DGZ heeft niet alle analysedata van de uitbraken

***: Definitieve resultaten *Salmonella*-analyses worden later gepubliceerd op www.dgz.be

Cijfers gebaseerd op beschikbare gegevens op 14/08/2025.